

ВИЩА КВАЛІФІКАЦІЙНА КОМІСІЯ СУДДІВ УКРАЇНИ

15 червня 2017 року

м. Київ

Р І Ш Е Н Н Я № 114/вс-17

Вища кваліфікаційна комісія суддів України у пленарному складі:

головуючого - Козьякова С.Ю.,

членів Комісії: Бутенка В.І., Василенка А.В., Весельської Т.Ф., Заріцької А.О., Козлова А.Г., Лукаша Т.В., Луцюка П.С., Макарчука М.А., Мішина М.І., Прилипка С.М., Тітова Ю.Г., Устименко В.Є., Шиловой Т.С., Щотки С.О.,

розглянувши питання про підтвердження здатності кандидата на посаду судді Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду Ємця Анатолія Анатолійовича здійснювати правосуддя у відповідному суді, стосовно якого оголошено перерву відповідно до абзацу другого частини першої статті 88 Закону України «Про судоустрій і статус суддів»,

встановила:

Рішенням Комісії від 07 листопада 2016 року № 145/зп-16 оголошено конкурс на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду.

Ємець А.А. 07 грудня 2016 року звернувся до Комісії із заявою про проведення стосовно нього кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду за спеціальною процедурою призначення.

Комісією 13 грудня 2016 року прийнято рішення 106/вс-16, зокрема, про допуск Ємця А.А. до участі у конкурсі на посаду судді Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду. Рішенням Комісії від 11 січня 2017 року № 2/зп-17 призначено кваліфікаційне оцінювання 653 кандидатів, допущених до участі у конкурсі на зайняття 120 вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, зокрема Ємця А.А.

Комісією 09 лютого 2017 року прийнято рішення № 27/вс-17, зокрема, про допуск Ємця А.А. до проходження кваліфікаційного оцінювання для участі у конкурсі на посаду судді Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду.

Положеннями статті 83 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі - Закон) закріплено, що кваліфікаційне оцінювання проводиться Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з метою визначення здатності судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді за визначеними критеріями. Такими критеріями є: компетентність (професійна, особиста, соціальна тощо), професійна етика, доброчесність.

Ємець А.А. 16 лютого 2017 року склав анонімне письмове тестування, за результатами якого набрав 66,75 бала, і згідно з рішенням Комісії від 17 лютого 2017 року № 12/зп-17 допущений до виконання практичного завдання на етапі іспиту під час кваліфікаційного оцінювання у межах процедури конкурсу до відповідних касаційних судів у складі Верховного Суду.

За результатами виконаного 21 лютого 2017 року практичного завдання Ємець А.А. набрав 83 бали та згідно з рішенням Комісії від 29 березня 2017 року № 22/зп-17 є таким, що допущений до другого етапу кваліфікаційного оцінювання «Дослідження досє та проведення співбесіди» у межах процедури конкурсу до Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду.

Згідно з абзацом третім пункту 20 розділу III Положення про порядок та методологію кваліфікаційного оцінювання, показники відповідності критеріям кваліфікаційного оцінювання та засоби їх встановлення, затвердженого рішенням Комісії від 03 листопада 2016 року № 143/зп-16 (далі - Положення), під час співбесіди обов'язковому обговоренню із суддею (кандидатом) підлягають дані щодо його відповідності критеріям професійної етики та доброчесності.

Відповідно до положень статті 87 Закону з метою сприяння Вищій кваліфікаційній комісії суддів України у встановленні відповідності судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності для цілей кваліфікаційного оцінювання утворюється Громадська рада доброчесності, яка надає, за наявності відповідних підстав, висновок про невідповідність судді (кандидата на посаду судді) критеріям професійної етики та доброчесності.

Громадською радою доброчесності надано висновок про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Ємця А.А. критеріям доброчесності та професійної етики, затверджений 18 квітня 2017 року.

У висновку Громадської ради доброчесності вказано, що у 2008 році Україна «програла» справу «Яременко проти України» у Європейському суді з прав людини, який визнав, що ключові докази у справі були отримані з порушенням низки основоположних прав.

31 липня 2009 року Верховний Суд України на спільному засіданні Судової палати у кримінальних справах та Військової судової колегії розглянув кримінальну справу за клопотанням заступника Генерального прокурора України та захисника Буценка А.П., внесеним за поданням п'яти суддів, про перегляд у порядку виключного провадження вироку Апеляційного суду міста Києва від 20 листопада 2001 року щодо ОСОБА_1 та ОСОБА_2. За результатами розгляду Верховний Суд України ухвалою виключив з мотивувальної частини посилання на ці докази, але вирок залишив без змін.

Кандидат брав участь у розгляді кримінальної справи за обвинуваченнями ОСОБА_1, що була предметом розгляду Європейського Суду з прав людини, проте у декларації доброчесності в 2016 році підтвердив, що не приймав одноособово чи у складі колегії суддів рішень, передбачених статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні». Частина друга статті 3 цього закону визначає, що перевірка проводиться також щодо суддів, які одноособово або у колегії суддів розглядали справу або ухвалили рішення з допущенням порушень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, констатованих у рішенні Європейського суду з прав людини.

На думку Громадської ради доброчесності, викладені факти свідчать, що кандидат, перебуваючи на посаді судді, зазначив неправдиві відомості в декларації доброчесності, що руйнує довіру громадськості до суду.

Стосовно вказаних у висновку Громадської ради доброчесності доводів кандидат на посаду судді Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду Ємець А.А. надав усні та письмові пояснення, а також докази, які було оцінено Комісією під час співбесіди. Кандидат зазначив, що з 2008 по 2010 роки, він працював суддею Військової судової колегії Верховного Суду України. За чинним на той час кримінально-процесуальним законом справи такої категорії розглядалися на спільному засіданні Судової палати у кримінальних справах та Військової судової колегії Верховного Суду України. Справа ОСОБА_1 належала до юрисдикції кримінальної палати і була винесена на розгляд суддями цієї палати за клопотанням заступника Генерального прокурора України та захисника Буценка А.П.

Таким чином, кандидат пояснив, що одноособово або в складі колегії суддів ним особисто рішення не приймалося, а це було спільне засідання судової палати у кримінальних справах та військової судової колегії. Таким чином, на поставлене у пункті 17 декларації добросовісності питання «одноособово» чи «у складі колегії суддів» відповідь надав з огляду на сформульоване запитання.

У висновку Громадської ради добросовісності також зазначено, що аналіз майнової декларації кандидата за 2015 рік дає підстави зробити висновок про намагання кандидата приховати від суспільства реальну вартість свого майна. На підтвердження вказаних обставин висновок містить посилання на те, що у декларації за 2015 рік кандидат вказує на наявність у членів його сім'ї (дружини) будинку у передмісті Києва площею 467,5 кв. м. вартістю на момент набуття у 2012 році 1 992 174 грн. Вартість будинку на момент поточної оцінки у декларації вказано 921 100 грн. При цьому у висновку зазначено, що журналісти телевізійного проекту «Наші гроші. Досудилися» в ефірі телеканалу «24-й канал» від 12.09.2016 року показали оголошення про продаж цього будинку за 11 000 000 грн. В оголошенні подано опис будинку зсередини та споруд у дворі. Після виходу цього сюжету в ефір оголошення про продаж було знято.

Громадська рада добросовісності вважає, що наведених фактів достатньо для висновку про невідповідність кандидата критеріям добросовісності і професійної етики.

У своїх поясненнях кандидат визнав, що у оголошенні йдеться про будинок, який перебував у його власності до жовтня 2016 року, однак жодних оголошень про продаж цього будинку він та його дружина не розміщували.

Перевіряючи вказані обставини Комісією з'ясовано, що відповідно до договору міні від 21 жовтня 2016 року дружина кандидата провела відчуження будинку, про який йдеться в сюжеті, а сам сюжет телевізійного проекту «Наші гроші. Досудилися» в ефірі телеканалу «24-й канал» було показано 09 грудня 2016 року, а не 12 вересня 2016 року, як вказано у висновку Громадської ради добросовісності. Це вказує на те, що на час показу сюжету Ємець А.А. (його дружина) на підставі договору міні володів іншим будинком, а розміщене у вказаному сюжеті оголошення від 16 грудня 2016 року про відчуження попереднього будинку, саме по собі не свідчить про недобросовісність кандидата. Інформація у вказаній частині висновку ГРД належно не підтверджена і містить помилки, які виключають можливість Комісії надати їй правильну оцінку.

Слід зауважити, що сам кандидат наведених обставин також не спростував і однозначного пояснення щодо оголошення про продаж будинку відразу після його міні Комісії не надав.

Стосовно вартості будинку, зазначеного у його декларації за 2015 рік, кандидат також пояснив, що експертна вартість будинку становила 921 100 грн, тому він і вказав цю вартість у декларації. Питанням зміни помешкання для його родини займалися різні ріелторські агенції нерухомості, маючи комерційний зиск вони вказували різну вартість помешкання. Кандидат надав Комісії ксерокопію договору міні і висновок про вартість майна від 05 жовтня 2016 року.

Оцінюючи обставини пов'язані із внесенням кандидатом відомостей у пункт 17 декларації добросовісності, Комісія враховує таке.

Відповідно до пункту 6 Умов проведення конкурсу на зайняття вакантних посад суддів касаційних судів у складі Верховного Суду, затверджених рішенням Комісії від 07 листопада 2016 року, серед документів, які кандидат на посаду судді подає для участі у конкурсі, вказано декларацію добросовісності судді. У цій декларації кандидат, зокрема, зазначає, чи приймалися ним одноособово або у колегії суддів рішення, передбачені статтею 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні», шляхом проставлення відмітки «підтверджую» або «не підтверджую» у пункті 17 цієї декларації.

Закон України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» прийнятий Верховною Радою України 08 квітня 2014 року. Цей Закон визначає правові та організаційні

засади проведення спеціальної перевірки суддів судів загальної юрисдикції як тимчасового посиленого заходу з використанням існуючих процедур розгляду питань про притягнення суддів судів загальної юрисдикції до дисциплінарної відповідальності і звільнення з посади у зв'язку з порушенням присяги з метою підвищення авторитету судової влади України та довіри громадян до судової гілки влади, відновлення законності і справедливості.

Частиною другою статті 3 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» встановлено, що перевірка, крім іншого, проводиться також стосовно суддів, які одноособово або у колегії суддів розглядали справу або ухвалили рішення з допущенням порушень Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, констатованих у рішенні Європейського суду з прав людини.

Відповідно до статті 2 Закону України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» здійснення такої перевірки покладалося на Тимчасову спеціальну комісію з перевірки суддів судів загальної юрисдикції, яка була утворена при Вищій раді юстиції, а метою цієї перевірки, згідно зі статтею 1 цього ж закону, серед іншого, було з'ясування фактів, що свідчать про порушення судьями присяги, наявності підстав для притягнення суддів до дисциплінарної або кримінальної відповідальності; утвердження в діяльності суддів принципів незалежності та неупередженості.

Кандидат Ємець А.А. перевірку за Законом України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» не проходив, оскільки скарги стосовно нього до визначених законом органів не подавалися.

На національному рівні відсутні будь-які рішення, якими встановлено вину кандидата в ухваленні рішень з порушенням Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, констатованим у рішенні Європейського суду з прав людини.

Відповідно до частини першої статті 49 Закону суддю не може бути притягнуто до відповідальності за ухвалене ним судове рішення, за винятком вчинення злочину або дисциплінарного проступку.

Комітет Міністрів Ради Європи у статті 66 своїх Рекомендацій CM/Rec (2010) 12 державам-членам стосовно суддів: незалежність, ефективність та обов'язки, ухвалених на засіданні заступників міністрів 17 листопада 2010 року, врівноважив незалежність і відповідальність судді, вказавши, що: «тлумачення закону, оцінювання фактів та доказів, які здійснюють судді для вирішення справи, не повинні бути приводом для їх цивільної або дисциплінарної відповідальності, за винятком випадків злочинного наміру або грубої недбалості».

Відповідно до частини першої статті 88 Закону, якщо Громадська рада доброчесності у своєму висновку встановила, що суддя (кандидат на посаду судді) не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності, то Комісія може ухвалити рішення про підтвердження здатності такого судді (кандидата на посаду судді) здійснювати правосуддя у відповідному суді лише у разі, якщо таке рішення підтримане не менше ніж одинадцятьма її членами.

Дослідивши досьє кандидата, заслухавши доповідача, уповноваженого представника Громадської ради доброчесності та кандидата Ємця А.А., Комісія не встановила обставин, які беззаперечно свідчать про невідповідність кандидата на посаду судді Верховного Суду Ємця А.А. критеріям доброчесності та професійної етики.

З огляду на наведене тринадцять членів Комісії дійшли висновку про підтвердження Ємцем А.А. здатності здійснювати правосуддя у Касаційному господарському суді у складі Верховного Суду.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 88, 93, 101 Закону, Положенням, Комісія

вирішила:

визнати Ємця Анатолія Анатолійовича таким, що за критеріями професійної етики та доброчесності підтвердив здатність здійснювати правосуддя у Касаційному господарському

суді у складі Верховного Суду.

Комісії у складі колегії завершити проведення кваліфікаційного оцінювання стосовно кандидата на посаду судді Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду Ємця Анатолія Анатолійовича

Головуючий

С.Ю. Козьяков

Члени Комісії:

В.І. Бутенко

А.В. Василенко

Т.Ф. Весельська

А.О. Заріцька

А.Г. Козлов

Т.В. Лукаш

П.С. Луцюк

М.А. Макарчук

М.І. Мішин

С.М. Прилипко

Ю.Г. Тітов

В.Є. Устименко

Т.С. Шилова

С.О. Щотка